

Nemzetközi központi banki együttműködés: a KBER bevált gyakorlata

A bevált gyakorlatot ismertető jelen írást a központi bankok közötti együttműködéssel foglalkozó munkacsoport készítette a KBER Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának égisze alatt. A munkacsoportba a KBER minden központi bankja delegál szakértőket, akik intézményeik EU-n kívüli jegybankokkal való együttműködését szakértői és vezetői szinten koordinálják. Ez az írás tehát csak a KBER-tag központi bankok és az EU-n kívüli jegybankok közötti szakértői szintű központi banki kooperációval foglalkozik, nem tárgya a KBER belső együttműködése, és nem tér ki az elvi-stratégiai kooperációra sem.

Bevezetés

A központi bankok közötti együttműködés bevett gyakorlat, amely a múlt század első felében indult el a nagyobb jegybankok nemzetközi hálózatának létrehozásával, amelynek keretében 1930-ban megalapították a Nemzetközi Fizetések Bankját.

A központi banki együttműködés számos és sokrétű tevékenységet felölel, amelynek a formája és földrajzi irányultsága az idők során máshová tolódott. A hangsúlyokat és a formátumot nagyban befolyásolta a gazdasági és monetáris unió megalakítása, az EU bővítése, de a globális folyamatok is.

Az EKB-t és az európai uniós tagállamok központi bankjait tömörítő KBER központi banki kooperációs tevékenységét nagyrészt a kapcsolódó igények alakítják, ezért a tevékenységek konkrét felkérésekre adott válaszképp indulnak el.

Ebben az írásban bemutatunk néhány bevált gyakorlatot, illusztrálандó azokat a megfontolásokat, módokat és alapelveket, amelyeket a KBER a központi banki együttműködés során alkalmaz.

A háttérben álló megfontolások

A KBER központi banki kooperációs tevékenységével – akár egyénileg, akár közös keretekben zajlik – azt a küldetést kívánjuk teljesíteni, hogy megerősítsük az EU-n kívüli központi bankokhoz fűződő kapcsolatokat, elősegítsük a helyes jegybanki és felügyeleti eljárásokat, hozzájárulva mindezzel a monetáris és pénzügyi stabilitáshoz. Ennek a tevékenységnek a középpontjában elsősorban a fejlődő országok és a feltörekvő piacgazdaságok jegybankjai és felügyeletei állnak.

A nemzeti központi bankok, az EKB és a KBER az említett országok központi bankjaival való együttműködés keretében a központi banki irányelvek és gyakorlat megvitatása révén kölcsönösen megismerik egymás gazdasági és pénzügyi folyamatait. A KBER ilyen irányú tevékenysége emellett az uniós tagjelölt országoknak is vitafórumot nyújt, támogatva őket az intézményi kapacitásuk kiépítésében, ami része a KBER-hez való majdani csatlakozás előkészületeinek.

A nemzeti központi bankok azokkal a kapcsolatokkal is foglalkoznak, amelyek országaikat az unión kívüli jegybankokhoz fűzik, megosztva velük azokat a tapasztalatokat, amelyeket megbízatásukból eredő feladataik ellátása során szereznek.

Gyakorlat

A KBER központi banki kooperációja a következő alapelveken nyugszik:

1. alapelv: globális monetáris és pénzügyi stabilitás

A központi banki kooperáció lényege a szakértelem- és tudáscsere. Amikor a KBER-beli jegybankok társaik rendelkezésére bocsátják szakértelmüket, hozzájárulnak világszerte a monetáris és pénzügyi stabilitás előmozdításához.

2. alapelv: kapcsolatépítés

A szoros szakmai kapcsolatok kiépítése és ápolása a helyes és gyümölcsöző együttműködés előfeltétele. A KBER ezért az évek során a világ számos monetáris szervével és pénzügyi felügyeletével épített ki partnerségi kapcsolatot.

3. alapelv: nyitottság, tisztelet

A KBER együttműködését a nyitottság és tisztelet szelleme vezérli. A kapcsolattartást a kölcsönös megértés, bizalom, kulturális tudatosság, az eszmék és vélemények felé való nyitottság jellemzi.

4. alapelv: hatékonyság

A KBER tagjai körültekintően bánnak az erőforrásokkal, hatékony, takarékos megoldásokra törekcsenek, és a munkafeladatok minden szakaszában megfelelő tervezési elveket követnek. A KBER-en belül feltárják a potenciális szinergiákat, a méretgazdaságosságból eredő előnyöket, és ezeket a lehetséges mértékben kiaknázzák. Ahol lehet, az új digitális platformok és eszközök felhasználásával a hatékonyság fokozására törekednek.

5. alapelv: fenntarthatóság

A KBER központi banki együttműködésének a célja fenntartható hatás elérése abban az értelemben, hogy az eredmények az adott tevékenység lezárulásával is fennmaradjanak. A különféle tevékenységeket ebből kifolyólag az igények határozzák meg, a központi banki partnerek szükségleteihez szabjuk őket a tulajdonjog biztosítása mellett. Megfelelő módon figyelembe vesszük a kedvezményezett intézmény befogadó kapacitását is.

6. alapelv: kiértékelés

A KBER jegybanki együttműködési tevékenységei adott esetben monitorozást, adatszolgáltatást és visszajelzési mechanizmusokat is magukban foglalnak. Ezek segítségével áttekinthető az egyes tevékenységek, felmérhető relevanciájuk, hatékonyságuk és fenntarthatóságuk, vizsgálható hatásuk. Mindebből pedig

konklúziókat lehet levonni, amelyek segítenek a későbbi hasonló tevékenységek jobbításában.

Együttműködési módozatok

A központi banki együttműködés a különféle országos megközelítéseket figyelembe véve legjobban egy illusztratív példatárral jellemezhető, nem pedig egy általános meghatározással. A következő példákkal az együttműködés fő vonalát érzékeltetjük:

- elvi-stratégiai témaköröket érintő magas szintű kapcsolatok, megbeszélések (például igazgatósági tagok közötti értekezletek, bilaterális találkozók);
- szakmai megbeszélések;
- szemináriumok, műhelyek, továbbképzések, egyéb oktatási célú rendezvények ahol adott esetben innovatív technológiákkal is foglalkoznak, és amelyekre a világ minden tájáról érkeznek jegybanki résztvevők
- strukturált, célzott (közép- és hosszú távú) programok, amelyek az intézmények felépítését és az elvi-stratégiai irányok kijelölését támogatják; rendszeres kiküldetések szakmai vagy döntéshozói szinten
- külső finanszírozás megszerzésére (pl. EU-finanszírozású projektekhez) irányuló egyeztetés, amely vagy kétoldalú eszmecserét követ, vagy egyéb jegybanki, intézményközi (pl. nemzetközi pénzügyi intézmények, uniós intézmények, kormányzatok közötti) megállapodásokon alapul;
- több egyéb tevékenység, például személyzet kirendelése, látogatás, video-/telefonkonferencia, kérdőíves válaszok.